

בית מדרן

ערש"ק
פרשת כי תצא
ח' אלול תש"פ
מפטיירין: רוני עקרה (ישעיה נד)

עלון מס' 266

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

העיר	כניסת השבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	18:52	19:42	20:31
תל אביב	18:50	19:40	20:28
חיפה	18:52	19:42	20:30
באר שבע	18:51	19:41	20:29

אין לקרוא בעלוון בשעת התפילה

הרב המקדים: הרה"ג רבי אליהו בר - שלום שליט"א
הרב הראשי לעיר בת - ים

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול **רבי יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב **דביר פריץ שליט"א**
עורך השיעור: הגאון **רבי יצחק לוי שליט"א**
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

הלכות ראש השנה

הנחיות לתפלות הימים הנוראים עקב המגיפה. לחפש ש"צ ותוקע הגון וירא שמים. שליח ציבור בתשלום. נשים בתקיעת שופר. נשים לא מברכות על מצוה שהזמן גרמא. אם אשה יכולה להוציא את חברותיה ידי מצות שופר. אם להביא ילדים קטנים לבית כנסת. אשה שהשנה לא מתאפשר לה לבוא לשמוע שופר אינה צריכה התרה. נער בר מצוה מוציא את הרבים ידי חובה. חזקה דרבא בדאורייתא. פרטי דינים בהלכות תקיעת שופר. ספרדי יתפלל עם ספרדים.

הכנת מקומות ראויים לתפלה

א. בתקופה זו של התפשטות מגפת הקורונה יש איסור על התקהלויות המונית, ואם המצב הזה ימשך בימים הנוראים, לא נוכל להתפלל כמו שהיינו רגילים בשנים קודמות, וכפי הנראה יצטרפו לפצל את המנינים הגדולים למנינים מצומצמים יותר, כדי שלא יהיו צפופים וישמרו מרחק לפי ההוראות, ולכן יכשירו מקומות נוספים לתפלות של הימים הנוראים, כגון בחדרי שיעורי ומתנסים שיש בהם כמה חדרים, כי הרי בראש השנה וביום הכפורים באים מאות אלפים לבתי הכנסות, למרות שהם לא באים כל השנה, וצריכים לדאוג להם למקומות ראויים.

שליחי צבור ראויים

ב. כמו כן צריכים להכין הרבה שליחי צבור ותוקעים לכל המנינים החדשים הללו, ויקפידו שיהיו דתיים ויראי שמים, לא דתיים למחצה שליש ולרביע, אלא שומרים מצוות קלה כבחמורה, ומקיימים כל מה שכתוב בשלחן ערוך, לא ימנו שליח צבור שהוא מגלה את זקנו בתער חס ושלוש, אחד כזה פסול מלשמש כשליח צבור. וכן מי שהוא מזלזל באיסורי שבת - אפילו באיסורי דרבנן - פסול מלשמש כשליח צבור.

תוקעים ראויים

ג. הוא הדין בכל זה לענין התוקעים בשופר, צריך שיהיו יראי שמים כדי שיהיו ראויים להוציא את הצבור ידי

1 אנחנו לא מכירים מצב כזה, כי המגפה העולמית האחרונה הייתה לפני מאה ואחת שנה, מגפת הקולירא, ומאז לא הייתה עוד מגפה כזו, וכעת יש את מגפת הקורונה.

חובה. וגם השנה שיום ראשון של ראש השנה חל בשבת ולא תוקעים בשופר, והתקיעות ביום השני הן מדרבנן, צריך להקפיד שהתוקע יהיה ראוי, שיכוין להוציא את הצבור ידי חובה, וגם שיהיה ראוי להעלות את התקיעות למעלה. למצוא תוקעים טובים שבקיימים בהלכות התקיעות, זה יותר קשה מאשר למצוא שליחי צבור ראויים.

המנגינה לא העיקר

ד. השליח צבור צריך לבטא את המילים נכון, ולהקפיד על כך יותר מהמנגינה, המנגינה היא לא העיקר. יש אחד שיועד לנגן יפה, אבל בולע מילים, צריך להוציא כל מילה מהפה בצורה ברורה, כמו שדרשו את הפסוק "צוהר תעשה לתיבה", שכל תיבה שמוציא מפיו תאיר כצהריים. יש שליחי צבור שיודעים להתפלל מהר וברור, ותפלתם מהירה באהבה תקבל ברצון. בפרט במצב כיום שמתפללים עם מסכות, קשה לצבור להתעכב הרבה, וצריכים להזדרז בתפלה, יקצרו בפיוטים ובמנגינות.

שליח צבור בשכר עדיף

ה. טוב לשלם לשליח צבור ולתוקע, הצבור צריכים להירתם יותר בשנה זו שיהיו יותר שליחי צבור ותוקעים, וגם הגורמים הממשלתיים יסייעו להם בכך, וכן להשיג שופרות טובים. כתב הרשב"א (סימן תנ וסימן תרצא) שיותר עדיף שליח צבור - ואני מוסיף שהוא הדין לתוקע - בשכר, מאשר בחינם, כי כך הוא עושה מלאכתו באמונה, הוא יודעי שמשלמים לו והוא מתכונן היטב, לכן עדיף שישלמו להם איזה סכום מסויים.

השבוע זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
ליאורה מנורה בת ציונה
לכל הישועות

לכל המטעני שזכות עלון 'בית מרן' יוקדש עבורו לתפילה ולרפואה שלימה או להבדיל לעילוי נשמת חייגו: *5290

בקו 'הליכות בית מרן'
בשידור חי

פרטים בעמוד 8 <<<

תוכן העניינים:

- עמ' 1-4** **השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
- עמ' 5** **פרשת כי תצא**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
- עמ' 5** **בעקבות רבותינו**
רבינו חיים יוסף זיע"א - הבן איש חי
- עמ' 6** **מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
- עמ' 6** **אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
- עמ' 7** **לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי יעקב לוגאסי שליט"א
- עמ' 7** **חינוך ילדים**
הרה"ג הרב אבנר קוואס שליט"א
- עמ' 8** **בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

אנשים הנמצאים בבידוד או מכל סיבה שהיא שלא יכולים להתפלל במניין ניתן להצטרף ולשמוע את שעות המניינים ב: *5293 *שלוחה 16

לדאוג לנשים

1. יש מקומות שרוצים לבטל את העזרת נשים שבבית הכנסת, כדי שיוכלו לעשות שם מניין נוסף עבור הגברים. אבל צריך למצוא פתרון גם לנשים, אמנם הן פטורות מתפלה בצבור, יש הרבה נשים שגם בראש השנה שלא באות לבית הכנסת, יש להן מחזורים והן מתפללות בבית, גם בשנה רגילה שהתקיעות ביום הראשון הן מדאורייתא, שהרי תקיעת שופר היא מצות עשה שהזמן גרמא שנשים פטורות ממנה, אבל יש הרבה נשים שרוצות לשמוע קול שופר, ולכן יארגנו מקום מיוחד לתקיעות עבור הנשים. טוב שלאחר התפלה יקבעו עשה מסוימת באיזה בית שיבואו לשם כל השכונות, והתוקע יבוא לשם וישמיע להן את התקיעות.

אין לברך על תקיעות לנשים

2. התוקע להשמיע לנשים לא יברך על התקיעות, שהרי קבלנו הוראות מן השלחן ערוך (סימן יז סעיף ב, וסימן תקפט סעיף ו) שפסק כדעת הרמב"ם (פ"ג מהל' ציצית ה"ט, ופ"ו מהל' סוכה ה"ג), שמכיוון שנשים פטורות ממצות עשה שהזמן גרמא, אינן רשאיות לברך על מצוות אלו, ולכן אין להן לברך ברכת לשמוע קול שופר, וברכת לישיב בסוכה, וברכת על נטילת לולב, כי איך תאמר אשר קדשנו במצוותיו "וצונונו", הרי היא אינה מצווה. לאפוקי מדעת רבינו תם במסכת קידושין (לא. ד"ה דלא) שנשים רשאיות לברך על מצוות עשה שהזמן גרמא. ולפי דעתו מה שמברכת "וצונונו" אין הכוונה שהיא עצמה מצווה, אלא על עצם זה שיש ציווי כזה לכלל ישראל, וגם היא חלק מעם ישראל. אבל הראב"ד בעל ההשגות (בפירושו להתורה כהנים פרשתא ב אות ב) הסכים לדעת הרמב"ם שאין לנשים לברך על מצוות עשה שהזמן גרמא. ורבינו ישעיה מטררני הראשון (ראש השנה ג.) סובר, שנשים שמברכות על סוכה ולולב ושופר, עוברות על איסור ברכה לבטלה, וגם על איסור "בל תוסיף", שהרי אינה חייבת במצווה זו, והיא אומרת אשר קדשנו במצוותיו "וצונונו". בהלכות שבת יש שוויון מלא בין האיש לאשה, שהרי התורה חייבה אותן במצוות רבות כגון מצוות השבת, קידוש והבדלה וסעודות שבת, חייבות לאכול חמין בשבת... וגם חייבות בכל המלאכות כולם, זורע, חורש, בורר, יש שוויון זכויות... אבל יש מצוות בודדות שנשים פטורות, ואם אשה מוסיפה לדעת רבינו ישעיה מטררני היא עוברת על כל תוסיף, וכך סובר גם רש"י במסכת עירובין (צו). בדעת רבי יהודה. ועוד פוסקים כתבו שאסור לנשים לברך על מצוות שהזמן גרמא, מהם רבינו אפרים - הובא בספר הישר ושם התנווכח על זה עם רבינו תם, הסמ"ג (עשין מב), האור זרוע הגדול (ח"ב ס"רסו), רבינו מנוח (בספר המנוחה פ"ב דשופר), הרב המגיד (פ"ו מהל' סוכה ה"ג) ועוד. ומרן השלחן ערוך פסק כדעת כל הראשונים הללו. ולכן גם התוקע שברך על התקיעות לנשים אחרי התפלה, או שברך על התקיעות לנשים בבית החולים, יזהר שלא יברך על התקיעה, לא הוא ולא אחת הנשים הנמצאות שם.

מי תזכה לבנים הגונים?!

3. גם אשכנזיה שתוצאה לברך על תקיעת שופר, התוקע יאמר לה: אני מייגע לך לא לברך, ואפילו שהם נוהגים כדעת הרמ"א (שם) שפסק כשיטת רבינו תם שנשים מברכות על מצווה שהזמן גרמא, מכל מקום כתב האדמו"ר מקלויזנבורג בספרו דברי יציב (בליקוטים סימן סו אות ב) שמקובל בידו מהאדמו"ר מצאנז בעל הדברי חיים - שהיה גאון עולם לפני כ-200 שנה - בשם החכם צבי, שגם בנות אשכנז לא יחמירו לקיים מצוות עשה שהזמן גרמא, ובפרט שלא יברכו עליהן, ואשה שלא תברך הוא מבטיח לה בנים הגונים. והביא שגם בספר ישועות יעקב (סימן יז סק"א) הביא עדות אנשים כשרים על הגאון החכם צבי - היה גברא רבה, כולם מכירים - שהיה מוחה בנשים שלא יברכו על מצוות שהזמן גרמא. כל הפוסקים הללו אשכנזים, ואף על פי כן כתבו נשים לא יברכו על מצוות עשה שהזמן גרמא, ומי לא רוצה לזכות בהבטחת הדברי חיים מצאנז?! לכן ייעץ לה לא לברך, אבל אם בכל זאת תרצה, יש לה על מי לסמוך. ואם היא תברך, התוקע הספרדי לא יענה אמן, כי לפי כל הראשונים שהזכרנו זו ברכה לבטלה, וספק

2 היה גדול בתורה. אמרתי כמה פעמים שיש אדמו"ר שיש להם חסידות וקדושה, אבל לא כולם בקיאים בבית יוסף ובשתי"ם, ויש אדמו"ר שגאונים עולם, כמו האבני נזר מסוכטשוב, והשפת אמת מגור.

אמן יתומה לחומרא, וכל העונה אמן יתומה יתייתמו בניו ח"ו (ברכות מז.), לכן שב ואל תעשה עדיף, אבל יכול להרהר אמן בלבו, או שיאמר הפסוק: ברוך ה' לעולם אמן ואמן (תהלים פט, ג). וכל שכן אם ספרדיה מברכת לא יענה אחריה אמן, ואמנם החיד"א (סימן תרנד סק"ב) כתב שנהגו קצת נשים לברך על הלולב, אבל מרן זצ"ל כבר החזיר עטרה ליושנה, וכיום מנהג כל בנות עדות המזרח לא לברך על מצוה שהזמן גרמא.

קיבלוה כחובה

3. הן אמת שנשים פטורות ממצוות תקיעת שופר, אבל נשים רבות מגיעות בכל שנה לשמוע תקיעות שופר, וגם הרבנית ע"ה היתה מגיעה בכל שנה להתפלל בעזרת הנשים ולשמוע קול שופר, עד סוף ימיה שחלתה והיינו חוזרים ותוקעים לה בבית. ואכן המגן אברהם (סימן תפט סק"א) כתב חידוש, שנשים שמקיימות מצוות עשה שהזמן גרמא, כבר קיבלו עליהן מצוות אלו כחובה, כמו שאנחנו אומרים על תפלת ערבית שקיבלנו כחובה. אולם הניירות שמשון (סי' תפט) והמנחת חינוך (ריש מצוה שו) תמחוה על זה, שלא מצינו שקיבלו מצוה כחובה אלא על תפלת ערבית³. למעשה אין חובה לנשים לשמוע תקיעות שופר, אבל נשים שרגילות לבוא לשמוע תקיעות שופר בכל שנה, צריך למצוא להם פתרון שישמעו תקיעות שופר גם השנה, וכן"ל.

אשה תוקעת לנשים

4. השאגת אריה (סימן קה) נשאל על דבר מעניין, אשה שידעת לתקוע בשופר - יש היום נשים חכמוניות, עורכות דין או עורכות דין... - האם יכולה לתקוע לחברותיה בלי ברכה? והביא את דברי רש"י ור"י מטררני שהזכרנו שאשה שמקיימת מצוה שהיא פטורה ממנה עוברת בבל תוסיף, ולכן יתכן שזו מצוה הבאה בעבירה ועדיף שהאיש יתקע. ויש לשאול ממה שאמרנו (קידושין לא.) גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה, משמע שאם המצווה ועושה מקבל למשל מאה אלף דולר, מי שאינו מצווה - כמו אשה שאיננה מצווה על מצוה שהזמן גרמא - גם הוא מקבל שכר, אבל מקבל פחות, למשל חמישים אלף דולר, ומשמע שיש ערך למצוותו וכמובן שאינו עובר על כל תוסיף, וזה סותר לדברי רש"י ור"י מטררני. מחדש השאגת אריה, שדוקא להניח תפלין אין לאשה לקיים, כמו נשות הכותל... כי יש בזה ביזוי לתפלין, מה שאין כן שופר וסוכה ולולב אין הכי נמי יכולות לקיים ויש להן שכר. ומסקנתו של השאגת אריה, שאשה יכולה לתקוע בשופר ולהוציא נשים אחרות ידי המצוה. אבל אשה לא יכולה להוציא ידי חובה את האיש, ואפילו היא צנועה ותוקעת מעזרת הנשים⁴, כי מי שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את המחויב ידי חובתו (ראש השנה כט.).

להזהיר גדולים על הקטנים

5. צריך לדעת עוד דבר, אשה שיש לה ילדים קטנים והיא מביאה אותם איתה לבית כנסת, בראש השנה או בכיפור, צריכה לשים לב להעמיד ילדה גדולה שתשמוע עליהם בחצר, כי אם ישארו בפנים יברחו לה ויצעקו, ואדם ירצה לשמוע את תקיעות השופר ולא ידע מה שמע, קול שופר או קול בכי התינוק... המהר"ל (הלכות שופר אות א) - היה גדול חכמי אשכנז לפני כ-600 שנה - כתב שהוא לא מבין את הנשים שמביאות ילדים קטנים לבית כנסת, מילא למקרא מגילה מביאים את הילדים מחופשים בגלל שמחת פורים, אבל לראש השנה וכיפור וכדומה אין להביא ילדים קטנים עד שיגיעו לגיל חינוך. אפילו לפני גיל תשע, אם הוא ילד בגיל שבע שהוא מיושב, והוא יושב ומתפלל אפשר להביאו. מרן זצ"ל היה מביא אותנו לתפלות ולשיעורים כבר מגיל שש, על פי דעתו

3 בעבר אמרתי לכם על חכם אחד שכתב שנשים יברכו ברוך שאמר וישתבח וברכות קריאת שמע בשם ומלכות, כי קיבלו עליהן ברכות אלו כחובה. הוא חולק על מרן זצ"ל (בשו"ת יחיה דעת ח"ג סימן ג, ובשו"ת יביע אומר ח"ח חאו"ח סימן ח) ואומר: זו דרכה של תורה, כמו שמרן חלק על הן איש חי, גם אני חולק על מרן. אבל איך אפשר להורות לנשים לברך ברכות לבטלה מכה איזו סברא זה קשה מאוד. ועוד, שהרי כבר כתבו הניירות שמשון והמנחת חינוך ועוד כמה אחרונים, שלא שייך לומר "קיבלוה כחובה" אלא על תפלת ערבית. לכן להלכה נשים לא תברכנה ברכות ברוך שאמר וישתבח וברכות קריאת שמע בשם ומלכות, זו ברכה לבטלה לפי דעת הרמב"ם ומרן השלחן ערוך.

4 שמעתי על אחד משכונת קטמון שמביא אשה לבית כנסת שלו והיא דורשת בלי שבת. אוי ואבוי זה חיקוי של הרפורמים!

העלון להצלחתם של: שושנה בת רוחמה רחמה - לרפואה שלימה שתעבור את בדיקה בקלות, דוד בן נאוה - בשורות טובות, דוד בן שרה - כל הישועות, דותן חיים בן דינה - בריאות איתנה, דותן חיים בן דינה - רפואה שלמה, דניאל בן חנה - חזרה בתשובה, הדס ויעל בנות כרמלה - זיווג הונן, הדסה אסתר בת גוליה - סבלנות.

שגיל חינוך הוא גיל שש, שהרי בדרך כלל אדם לא זוכר את החלאקה שלו ומה שהיה איתו מתחת לגיל שש. אבל הכל תלוי בילד, אם הוא בגיל שש והוא שובב ומתנהג כמו ילד בגיל שלוש לא יביא אותו לבית הכנסת, הוא מפריע לציבור, אלא ישאיר אותו בחצר בית הכנסת תחת פיקוח, או שישאר בבית עם אמו, אבל ילד גדול שישב בשקט ויודע להתפלל מתוך סידור יכול להביאו לבית הכנסת.

התרת נדרים

יב. אשה צדקת שהקפידה לבוא לבית הכנסת לשמוע קול שופר בכל שנה ושנה, והשנה עקב המגיפה לא מתאפשר לה לבוא ולשמוע, כגון שהיא אשה מבוגרת⁵, או שיש לה מחלות רקע וחוששת להגיע לבית הכנסת, או שאין מקום לנשים בבית הכנסת, האם צריכה התרה? התשובה היא שאינה צריכה התרה, כי התרה עושים על נדר מצוה שרוצים להפסיק לגמרי לנהוג בה, כגון זקנה שכבר לא יכולה לבוא לבית כנסת ולשמוע תקיעות שופר, תביא שלושה אברכים או בחורי ישיבות שמבינים קצת בהלכות נדרים, ותאמר להם שהיא מתחרטת על כך שלא אמרה "בלי נדר" - "כולהו אתחרטנא בהון", ויאמרו לה: מותרים לך מותרים לך... אבל אם רק השנה לא באה לשמוע שופר אינה צריכה התרה, כי בדעתה ששנה הבאה כאשר תפסק המגיפה בע"ה תשוב לשמוע קול שופר.

ביטול מנהג באופן חד פעמי

יג. הגאון רבי יחזקאל לנדא בעל הנודע ביהודה כתב בספרו דגול מרובה (יו"ד סימן ריד) על מה שכתב מרן השלחן ערוך (סעיף א) שמי שנהג להתענות בערב ראש השנה, ומפני איזה חולי אינו יכול להתענות, צריך התרה. והסביר הדגול מרובה, שכל זה דוקא כאשר בדעתו לבטל לגמרי את מנהגו, אבל מי שלא מתענה רק בשנה זו מפני שהוא חלש, כמו מי שעבר את הנגיף, והרבה אמרו לי שאחרי שעברו את הנגיף והבריאו עדן המשיכו להרגיש חולשה, וכן אם יש ברית לנכדו וכדומה, יכול לאכול ואינו צריך התרה על נדרו⁶, משום שביטול מנהג באופן זמני אינו מצריך התרה. ולפי זה מבאר עוד מה שכתב המגן אברהם (סימן תקפא ס"ק יב) בענין תענית של ערב ראש השנה, שאם יש קצת חולי אפשר להקל בזה ללא התרה, למרות שבכל שנה הוא מתענה, כי מה שהוא לא מתענה בשנה זו, הוא מהטעם האמור שאינו מבטל את מנהגו לגמרי, אלא רק לשנה אחת.

דעות האחרונים

יד. לפי זה יש לומר גם בנידוננו, שאשה שבאה בכל שנה לשמוע קול שופר והשנה לא יכולה לבוא לבית הכנסת, לא צריכה התרה, וה' יעזור שענד שנה הבאה הכל יסתדר ותוכל לשוב ולשמוע תקיעות שופר בבית הכנסת. אמנם יש חולקים על הדגול מרובה, אבל רוב האחרונים הסכימו איתו, ומהם רבי יהודה עייאש במטה יהודה (סימן תקנא ס"ה), החתן סופר (סימן ג) - נכדו של החתם סופר, רבי יוסף שאול נתנון בעל שואל ומשיב (ביד שאול ס' ריד), מהר"ש ענגיל (ח"ו סי' ט), מהר"ם שיק (ח"ו ס' סט) - היה גברא רבה, תלמידו של החתם סופר, סבא רבה של האדמו"ר מסדיגורא שנפטר בימים האחרונים, שו"ת מהר"ץ דושינסקי (סימן פז). לכן להלכה ולמעשה, אדם שמבטל את מנהגו באופן חד פעמי וחושב שכאשר יתאפשר לו יחזור בחזרה למנהגו, אינו צריך התרה.

קטן לא מוציא ידי חובה

טו. צריכים לשים לב שהתוקע יהיה חייב במצוות כדי שיוציא את האחרים ידי חובתם, למשל, יש נער בגיל שתים עשרה וחצי שיודע לתוקע טוב, והוא נראה גדול וטועים בו לחשוב שהוא מעל גיל בר מצוה ואומרים לו: בוא תתקע

5 אנשים ונשים מבוגרים, צריכים להישמר מאוד בתקופה זו, ויהיו המתים במגיפה כבר מעל שמונה מאות ה' ריחם, נורא ואיום, בפרט אדם מבוגר שיש לו מחלות רקע יתפלל בבית, לא יבוא לבית כנסת, או שיעמוד בחוץ תחת החלון וישמע את התפלות, ויביא תוקע שיתקע בשופר בביתו.

6 והוא הדין בכל זה למה שכתב מרן השלחן ערוך (סימן תצב) שבזמנם יש שנהגו להתענות בימים שני וחמישי ושני אחרי החגים, כי בחגים אכילים ושותים ושמתים ומבקרים אצל אחרים, ומצוי שנכשלו בדיבורים אסורים או במראות נגעים וכדומה.

7 כגון שקיבל את הנגיף, אף על פי שהוא מרגיש טוב וכשיו ואין לו חום גבוה, בכל זאת לא יתענה, כי כיון שהוא צריך לשמור על בריאותו יותר מאדם רגיל, הרי זה בגדר "קצת חולי" והוא פטור מלהתענות. זה לא כמו תענית תשעה באב שהורנו להתענות, אלא אם כן אינו מרגיש טוב ויש לו חום.

לנו. צריכים לברר אם הוא עשה בר מצוה או לא. בפרט שלדעת מרן השלחן ערוך (סימן נה סעיף ד) ורוב גדולי מהאחרונים גם אם יתפוס תנ"ך בידו לא מצטרף למנין, ואם כן לא יכול להוציא את הרבים ידי חובתם, כי אינו מחויב בדבר. גם אם יאמר: עשו לי מסיבת בר מצוה לפני שבוע... לא הולכים אחרי המסיבה, יש כאלה עושים מסיבה לפי התאריך הלוועזי, וצריך לשאול אותו מתי התאריך העברי שנעשה בו בר מצוה, ואם הוא אומר שנולד בג' בתשרי, יאמר לו: סליחה, אין דבר כזה, אתה לא יכול להוציא ידי חובה, אפילו שנשאר לו רק עוד יום אחד עד שיהיה גדול. אבל אם נולד בא' או ב' תשרי ונעשה בר מצוה בו ביום, יכול להוציא את הרבים ידי חובתם, ולא צריך לברר אם הביא ב' שערות או לא, כי רבא לימד אותנו (במסכת נדה מה): שיש חזקה שכבר הביא שתי שערות, וזה נקרא "חזקה דרבא", ודין זה אפילו בשנים רגילות שתקיעת שופר ביום הראשון היא מדאורייתא יכול להוציאם ידי חובה, כי להלכה סומכים על "חזקה דרבא" גם בדאורייתא, חוץ מחליצה שמחמירים בה.

חזקה אלימתא

טז. אמנם המגן אברהם (סימן לט סק"א, וסימן נה סק"ז, וסימן קצט סק"ז, וסימן רעא סק"ג) סובר שרק בדברנן סומכים על חזקה דרבא ולא בדאורייתא, והמשנה ברורה (סימן תקפ"ט סק"ב) פסק כמותו, אבל הלכה לא כך. למשל, אבא שנמצא בבידוד או במלונת, והאמא והילדים לא נדבקו בנגיף והם בבית, האמא חייבת במצות קידוש והיא יכולה להוציא את בני הבית ידי חובה, אבל היא לא רוצה לעשות קידוש, כי היא מרגישה עם זה לא טוב, ואומרת: איך אעשה קידוש, וכי אני אלמנה?! ויש ילד בבית שעשה בר מצוה והוא רוצה לעשות קידוש, ולא יודעים אם הביא ב' שערות ומתבייש לבדוק אותו, לפי המגן אברהם והמשנה ברורה הוא לא יכול להוציא את בני הבית ידי חובה עד שיתברר שהביא ב' שערות, אבל להלכה סומכים על חזקה דרבא והוא יכול לקדש, וגם בנידוננו הוא יכול להוציא את הרבים ידי חובת תקיעת שופר.

להקת ראשונים ואחרונים

יז. כאמור להלכה חזקה דרבא היא חזקה אלימתא, וסומכים עליה גם בדאורייתא, וכך כתבו להקת ראשונים ואחרונים ובראשם הרי"ב ש (ס"ס קפב), וכן כתבו מהרי"ק - רבי יוסף קולון (בתשובות החדשות סימן מז, עמ' ריח), מהרי"מ ט (ה"א סימן מנ ונ"א), נודע ביהודה (חאה"ע סימן סא בד"ה ומענה לא וכו', ובמה"ת חאה"ח ס"ס א) ושם הביא דברי המגן אברהם והקשה עליו חבילת קושיות, תורת חסד מלובלין (חאה"ח סימן א) - שהיה גאון עצום, בית מאיר (הובא בחכמת אדם בבית אדם הל' אישות סימן קצו, דף ע"ג), עין יצחק לרבי יצחק אלחנן (חאה"ע סימן מג אות ג והלאה), נהר שלום (סימן רעא סק"ח), בית אפרים (חאה"ע סי' קל בד"ה ולפ"ז), כתב סופר (חאה"ח ס' ח), הגאון הנצי"ב (בשו"ת משיב דבר ח"ג סוף סי' לא), עמק יהושע (הל' אבלות סימן כב סוף עמוד קכב), שו"ת דברי יציב (חאה"ח סי' מה), זרע אמת (ח"ג חיו"ד סימן קמב), אבני נזר (חאה"ע סימן רטו אות יז), כולם כותבים שחזקה דרבא היא חזקה אלימתא גם בדאורייתא. יש תלמידי חכמים שמדברים ברבים, ופוסקים שאסור שנער בר מצוה יעשה קידוש ויוציא את בני ביתו, אלא אם כן יודעים בבירור שהביא ב' שערות, וכן על זה הדרך בשאר מצוות דאורייתא, ומסתמכים על המשנה ברורה. נכון שהמשנה ברורה היה גדול, אף אחד לא חולק, אבל יש להקת פוסקים כנגדו. שילמדו גם מספרי מרן זצ"ל שהביא לנו הכל מוכן. לכן ההלכה כרוב הפוסקים שחזקה דרבא מועילה גם בדאורייתא. כל שכן השנה שראש השנה חל בשבת וכל התקיעות מדברנן, ניתן לומר לנער בר מצוה שיבוא ויתקע ויוציא את הציבור ידי חובתם.

כל השופרות כשרים

יח. צריכים לבדוק את כשרותו של השופר, והשופר הכי טוב שיש הוא שופר של איל כפוף, ובדיעבד אם השופר המהודר יקר או שאין מספיק שופרות מהודרים, כל השופרות כשרים, חוץ מקרן של פרה שאפילו אם סידרו אותה להיות שופר, היא פסולה אפילו בדיעבד. הרמב"ם (פ"א מהלכות שופר ה"א) כתב שלא יוצאים ידי חובה אלא בשופר של כבש - איל. יש שלומדים בדעת הרמב"ם ששאר השופרות פסולות אפילו בדיעבד, ולכן כתב רבי יונה נבון (בספר נחפה בכסף דף קפד) - רבו של החיד"א לפני למעלה מ-250 שנה - שהתיימנים הנמצאים בתימן וקיבלו הוראות הרמב"ם צריכים להיזהר לתקוע בשופר של איל דוקא, כי בכל סוג אחר לא יצאו ידי חובה. אולם ראשית כל, רוב הראשונים חלקו על הרמב"ם, מהם הריטב"א

ידי שמענועים את השופר, כי לא יוצאים בזה ידי חובה, צריך שהתקוע יעשה תרועה, ולא השופר... אנחנו מחמירים בתקיעות של מיושב לעשות בתשר"ת שברים ותרועה בנשימה אחת, אבל האשכנזים מקילים בשתי נשימות, כנראה קשה להם... ספרדי ששומע תקיעות מאשכנזי יוצא ידי חובה, אבל לכתחילה כדאי שישמע מספרדי.

סליחות בקפסולות

כא. כעת שאלו אותי בחורים ספרדים שלומדים בישיבות אשכנזיות, ועקב המצב מתפללים בקבוצות קבועות בקפסולות, ולא יכולים לארגן מנין של ספרדים לסליחות, מה יעשו? והתשובה, שסליחות הם לא חובה כתפלה, ולכן אם אין להם ברירה הם לא צריכים לומר סליחות בצבור, וכשהאשכנזים יתחילו לומר סליחות בשבוע שקודם ראש השנה, יאמרו איתם יחד, ויכולים לומר אתם את הסליחות שלהם, כי הסליחות הם מנהג ולא חובה כמו תפלה.

אל תיטוש תורת אמך

כב. כמה פעמים סיפרתי שבצעירותנו לפני למעלה מחמישים שנה למדנו בישיבה, וראש הישיבה ע"ה היה גאון וצדיק, והוא ביקש מכל הבחורים שישארו בימים הנוראים בישיבה, וכולם יתפללו תפלה ישיבתית, כולם בני תורה שלומדים כל היום ויש להם פה קדוש וכולם מתפללים בהתלהבות. באנו בקבוצה של בחורים ספרדים ואמרנו לו שאנחנו רוצים להתפלל עם ספרדים בנוסח שלנו, והוא לא הסכים. טוב, צריך לשמוע לראש הישיבה. בערב ראש השנה כל הבחורים התקשרו להורים שלהם מהטלפון הציבורי שהיה בישיבה, והיה תור ארוך, אני הייתי חברותא של ראש הישיבה והעזתי פני לבקש ממנו: אם אפשר לבוא לבית של כבודו לטלפן למון לומר לו שנה טובה, הוא כיבד מאוד את מרן ואמר לי כן, תבוא. באתי וטלפנתי למרן: אבא, שנה טובה. מה שנה טובה, אתה לא מגייע? אמרתי לו: לא, ראש הישיבה לא מרשה לי. אמר, מה, תתפלל עם אשכנזים? איך אתה יכול?! איפה "עת שערי רצון", "אחות קטנה", "היום הרת עולם"... ושאל: ראש הישיבה לידך? תן לי אותו! אמר לראש הישיבה: לא רק את בני תפלה לבית, תשלח את כל הספרדים, הם צריכים להתפלל כמו המנהג שלנו, "אל תיטוש תורת אמך". ראש הישיבה כיבד מאוד את מרן, ובזכותו נתן הוראה לכל הבחורים הספרדיים שיסעו לביתם בראש השנה ובכיפור!... כל בחור ספרדי עדיף שיתפלל אצל ספרדים, וכמוכן שיתפללו בבית כנסת של בני תורה ויראי ה' שמתפללים בנחת, אבל אם מתפללים מהר עדיף שישאר אצל האשכנזים. השנה עקב המצב יהיה קשה בישיבות האשכנזיות לארגן מנינים ספרדים, ומה שיכולים לעשות יעשו.

והר"ן והמאירי (ראש השנה כו): ועוד, לפי דעתם יש מצוה לכתחילה לתקוע בשופר של איל, כדי שיהיה זכר לאילו של יצחק אבינו, אבל אינו לעיכובא. וכן פסק מרן בשלחן ערוך (סימן תקפו סעיף א), שכל השופרות כשרים חוץ משל פרה. מלבד כן, הלא מרן הביט יוסף (סימן תקפו) הביא בשם הארחות חיים (הל' תקיעת שופר ס"א) (א) שלמד בדעת הרמב"ם, שמה שכתב לתקוע בשופר של איל הוא לא בא למעט אלא קרן של פרה, אבל של עז ויעל הם בכלל קרן של איל. המסקנא להלכה ולמעשה, כל השופרות כשרים ועדיף יותר שופר של איל, ועדיף שיהיה כפוף, ואם מצא רק ישר מועיל.

שופר שניקב או נסדק

יט. מרן זצ"ל הביא איתו ממצרים שופר מהודר ותקע בו במשך שנים, והיה שם אותו בספריה מאחורי הספרים, ובמשך הזמן הגיע עש שאכל את הספרים ואכל גם את השופר, אבל השופר נשאר כשר כי הוא ניקב מעט, עד שמישהו לקח את השופר. ומה שהשופר נשאר כשר, כי רק אם השופר ניקב מעבר לעבר הוא נפסל. ובכל אופן אם שופר ניזוק, יש להראות אותו לחכם שיכריע מה דינו. וכן שופר שנסדק - נפל על הרצפה ונהיה בו סדק - אם נסדק לארכו ברובו פסול, ואפילו שהתקיעה נשמעת טוב. אם נסדק לארכו במיעוטו יש מחלוקת מה דינו, דעת מרן השלחן ערוך (סימן תקפו סעיף ח) להכשיר, וביביע אומר ח"ה (תאו"ה סימן מב) הרב כתב תשובה בזה, שאחרי שפוסקים כדעת מרן להכשיר שופר זה, אפשר גם לברך עליו, על פי כללו של הרדב"ז (ח"א סימן רכט) שכל שיש מחלוקת במצוה ולא בכרכה, והברכה היא אגב המצוה, אין לחוש בה לספק ברכות להקל. צריך לשמור על השופר היטב, ולא ינקה אותו במים או בארק, אמנם באותו רגע התקיעה נשמעת יותר טוב, אבל לאורך זמן זה מזיק את השופר, אלא יקח נוצה של תרנגולת מהכפרות, ובין התקיעות ינקה עם הנוצה.

לימוד ההלכות

כ. התוקע צריך ללמוד היטב את הלכות תקיעת שופר, והגבאים שמשלמים לו יתנו איתו מראש שהוא מקבל את התשלום בתנאי שיעבור על כל ההלכות בחזון עובדיה או בילקוט יוסף, וילמד גם את ההערות למטה, וכי אחד שתוקע לא יודע ללמוד?! וכך ידע שהתקיעה הראשונה של תשר"ת צריך לעשות אותה לפחות כשיעור שמונה עשר כוחות, ואם מאריך עוד יבורך, התקיעה של תש"ת צריכה שתהיה לפחות כשיעור תשעה כוחות, השבר הוא כשיעור שלשה כוחות, ואם יעשה יותר ארוך זה יתקרב לתקיעה. וידע גם איך עושים תרועה, יש עושים בלשון, ויש עושים בשפתיים, אנחנו נוהגים לעשות בשפתיים טו טו טו... והעיראקים נוהגים לעשות בלשון לו לו לו... כשהייתי תוקע אצל מרן זצ"ל הייתי עושה תרועה בשפתיים, ופעמים שהייתי עושה בחזרה כמה תקיעות בלשון לו לו, ומרן היה מסתכל ומחייך... יוצאים בזה חובה, אבל לא לעשות תרועה על

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א
בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

עקב אמירת הסליחות, השיעור של הרב המקדים יהיה בשעה 23:00,
והשיעור השבועי בשעה 23:30, ולאחר מכן יתקיים האמירת סליחות.
ניתן להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היזדים כל מוצש"ק.

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

אמונה בת שרונה - לרפואה שלמה

לכל המעוניין להתברך מפני קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: *5290**

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של **פאן מורשת** 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: ורד שושנה בת רות- הצלחה בכל, זיו נדב ונדב בני ניר ומוורן- בריאות והצלחה, זכריה בן סגולה- רפואה שלמה, חגית בת מרסל מרסדס- הצלחה, חגית רחל בת חנה- בריאות וכל הישגות, חזקיה בן חגית רחל- חזרה בתשובה, חיה בת לידה- בריאות אתנה, חיים בן חוה- פרנסה בשפע, חן בת דליה- שלום בית, יקרה בת נעומי- רפואה שלמה.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת כי תצא

"כי תבנה בית חדש" - כאשר האדם מחדש את עצמו, מתקן את מעשיו ובונה את עצמו מחדש, אז צריך חרטה על העבר וקבלה על העתיד. ומה יעשה שלא ישוב ויכשל? "ועשית מעקה לגגך" - צריך לעשות לעצמו כל מיני גדרים וסייגים שלא יפול שוב ברשתו של היצר הרע.

וכן צריך לקבוע עתים לתורה שהיא התבלין הגדול בפני היצר הרע ושומרת על האדם שלא יכשל, ולא יאמר אם אלך ללמוד תורה כל זמן שאני עוזב את העסקים אני מפסיד כסף, אלא "ולא תשים דמים בביתך" - אל תעשה את החשבון של הדמים, כי התורה יקרה וחשובה יותר, ואם יעשה חשבונות של כסף ולא יקבע עתים לתורה הוא עלול שוב ליפול ולהתדרדר - "כי יפול הנופל ממנו", ולכן לא יעשה שום חשבון, אלא יתחזק בלימוד התורה והמוסר המעוררים את לב האדם לעבודת ה'.

ניתן להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 052-7626077

"כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבינו" (כא ז).

במלחמת יצר הרע הכתוב מדבר, כמו שאומר הזוהר הקדוש (זו"ה צו): "כי תצא למלחמה על אויבך" דא איהו יצר הרע. והתורה מבטיחה לאדם: אם תצא למלחמה כנגד היצר הרע - "ונתנו ה' אלוקיך בידך", הקב"ה יסייע לך לנצח אותו, כי הבא ליטרה מסייעין בידו.

ויתרה מזו, אם תלחם ביצר הרע כראוי תזכה לעשות תשובה מאהבה, ואז כל העבירות יהפכו לך לזכויות. וזהו "ושבת שבינו", לא נאמר "ושבת אותו" אלא "ושבת שבינו", כלומר, אפילו מה שכבר לקח ממך בשבי על ידי העבירות שגרם לך לעשות, הכל יתהפך לזכויות, כמו שאמרו רבותינו (יומא פו): גדולה תשובה שזדונות נעשות לו לזכויות.

"לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחריך" (כב א).

התורה מצוה אותנו לא להתעלם מבהמה של ישראל שאבדה, אלא חייבים להחזירה לבעליה. קל וחומר אם אדם מוצא נשמה אבודה שאבדה לאבינו שבשמים, נשמה תועה שאבדה את הדרך שהלכו אבותינו ואבות אבותינו ונתרחקה מהקב"ה, קל וחומר שצריך לעשות הכל כדי לקרב אותה ולהשיבה לאבינו שבשמים.

וכמה יושב הקב"ה ומצפה שיחזירו לו את הנשמה התועה, שישבו אותה אל צור מחצבתה, כמו שמובא במדרש (תנ"א רבה פ"א) שהקב"ה יושב ומצפה לישראל שיעשו תשובה יותר מאשה שהלך בעלה למדינת הים והיא מחכה לו בכליון עינים מתי ישוב לביתה. ואשרי הזוכה להחזיר נשמות תועות לאבינו שבשמים, ובזה יזכה לעשות נחת רוח לפני הקב"ה.

"כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפול הנופל ממנו" (כב ח).

את פרשה זו קוראים בתורה בחודש אלול, ונרמזו בו דרכי התשובה שצריך לעשות בחודש אלול.

"אם היורשים רוצים לעשות נחת רוח למת יקבצו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון לנפטר וזה מועיל לו מאוד מאוד"

השבוע נערך יום לימוד מיוחד

תיקון נפטרים, לימוד משניות וסיימי מסכת לעילוי נשמת

אריה בן אברהם

גם אתם יכולים לשמח את נשמת יקירכם! למסירת שמות יקירכם התקשרו:

*5290

נכתב ע"י הרה"ג רבי משה ובה שליט"א
רב מחלבות שטראוס - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והמזון נהריה

בעקבות רבותינו הדליקון נר

רבינו חיים יוסף - הבן איש חי

ביום רביעי י"ג אלול יחול יום פטירתו של רשכבה"ג רבינו חיים יוסף זיע"א (הבן איש חי)

רבינו נולד בכ"ז אב ה'תקצ"ה (1835 למנינם) בבגדד שבעירק לאביו רבי אליהו חיים זצוק"ל בגיל 14 התקבל לבית מדרש לרבנות "בית זליכה" בראשותו של רבי עבדאללה סומך זצוק"ל ומאו היה לתלמידו המובהק.

מסופר כי אביו של רבינו יוסף חיים התכתב בשאלות הלכתיות עם רבי חיים פלאגי זיע"א שהיה רבה הראשי של האימפריה העות'מנית, ואבא של רבינו יוסף חיים שידע שבנו גדול בתורה התייעץ עמו באחת השאלות ששלח אליו רבי חיים פלאגי בנו רבינו יוסף חיים הקדים את האבא ושלה תשובה מפורטת לרבי חיים פלאגי ולאחר מספר ימים שלח גם אביו של רבינו יוסף חיים תשובה לרבי חיים פלאגי ואז כתב לו רבי חיים פלאגי שבנו יוסף חיים הקדימו בתשובה והוא עתיד להיות ענק בתורה בשנת ה'תרי"א (1851) והוא בן 17 שנים נישא רבינו יוסף חיים למרת רחל ע"ה לבתו של רבי יהודה סומך (דודו של רבי עבדאללה סומך) ונולד להם בן ובת, רבינו היה מזכיר תדיר את ארץ ישראל ודואג לשלומם של היושבים בה וכן היה נוהג לשלוח ספרים רבים לבתי דפוס בירושלים ובכך לתת פרנסה לאנשי ירושלים.

כ"כ השפיע רבנו רבות על הנדיב הנכבד רבי יוסף אברהם שלום ז"ל שיתן מהונו להקמת ישיבת פורת יוסף.

בתאריך כ"ה ניסן ה'תרכ"ט (1869 למנינם) יצא רבינו יוסף חיים עם אחיו רבי יחזקאל לא"י וישתטח על קברו של "בניהו בן יהוידע" ושם שהה כמה ימים ונתגלו לו

"סודות רבים וגדולים" ואף אמר שנשמתו באה מושרש נשמתו של "בניהו בן יהוידע" ואף חיבר ספר בן יהוידע על הש"ס כ"כ הגיע גם לקברו של רשב"י במירון ושם חיבר את הפיוט הידוע "ואמרתם כה לחי".

פסיקתו של רבינו יוסף חיים התבססה יותר על תורת הנסתר והקבלה וכן שילב את פסקיו גם מפסקי האר"י הקדוש ורבי שלום שרעבי זיע"א, רבינו יוסף חיים כתב למעלה מ-100 חיבורים אך רק 53 חיבורים יצאו לאור שאר חיבוריו עוסקים בכל מקצעות התורה וכן חיבורים במדע רפואה אסטרונומיה וכו'.

בתאריך ז' אלול ה'תרי"ט (1859 למנינם) נפטר אביו רבי אליהו חיים זצ"ל ואז קיבל את הנהגה בקהילת בגדד ואת דרשתו הראשונה נשא ב"ג אלול בתוך ימי השבעה על אביו, בכל יום בשעות הבוקר לאחר תפילת ותיקון היה נושא שני שיעורים במשך שעה וחצי בנושא "שולחן ערוך" "עין יעקב" ו"חק לישראל" ולאחר תפילת מנחה היה מוסר שיעור במשך שעה בפרשת שבוע וענייני דיומא, רבינו יוסף חיים היה דורש בכל שבת את הדרשה בבית הכנסת הקטן הנקרא "סאלח אל זעירי" שהיה מכיל כ-1000 מקומות, ובשבת תשובה, שבת זכור, שבת גדול, ושבת כלה היה רבינו דורש בבית הכנסת הגדול הנקרא "סלאח אל כבירי" ובו היו מאזינים אלפי אנשים.

בשנת ה'תרס"ח (1908 למנינם) נסע רבינו יוסף חיים לקברו של יחזקאל הנביא ושם חיבר את ספרו "מראות יחזקאל" כעבור שנה יצא שוב לקברו של יחזקאל הנביא אך עקב מחלה שתקפה אותו לא הצליח להגיע פעם שניה לקברו של יחזקאל הנביא ובי"ג אלול ה'תרס"ט הלך רבנו לבית עולמו והוא בן 74 שנים ומקום קבורתו בעיר בגדד יש אומרים שהועלתה גופתו של רבינו יוסף חיים לירושלים ונטמנה בהר הזיתים בחלקה של הרש"ש זיע"א.

העלון להצלתם של: חנה בת יפה - זיווג הגון, חנה בת מסעודה - הצלחה בכל, חנה בת סיבי - בריאות איתנה, טוביה בן שושנה - בריאות הנפש והגוף, טל בת רחל - כל הישועות, טליה בת שולה - חזרה בתשובה, יאיר בן אלה - חזרה בתשובה, יהודה הרץ בן שרי - פרנסה טובה, יהודה ואפרת בן המו - כל הישועות, יהוידע בן - ציון בן רוזה שושנה - חזרה בתשובה.

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשיעה 13:30

רבנו בסיני ואמר לו כל זמן שישראל חוטאים לפני כשיגיע עת צרה יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם", וכן מובא במדרש שאברהם אבינו אמר לקב"ה ריבוננו של עולם שמה בני חוטאים לפניך ואתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה, "ה' אלקים מה תתן לי ואנוכי הולך ערייר", אמר לו "במה אדע", אמר לי "קח לי עגלה משולשת ועו משולשת ואיל משולש", שהקורבנות מכפרים עליהם א"ל ריבוננו של עולם תינח בזמן שבהמ"ק קיים בזמן שאין בהמ"ק קיים מה אתה עושה וכו', נמצאנו למדים מכל האמור שמעלת 'ויעבור' גבוהה עד מאוד,

ולכן ציבור שאין להם זמן לומר את כל אמירת סליחות מפני זמן התפילה וכדו' ידלגו על קטעים מסוימים כגון: "אם אפס רובע הקן", וכן "בזכרי על משכבי", וכן את הפיוט אליך ה' נשאתי עיני, וכו' ויקפידו לומר את כל חמשת 'ויעבור' שאומרים בסליחות, וכ"כ מרן זצוק"ל בספרו 'חזון עובדיה' ימים נוראים.

להלכה: ידלגו את הפיוטים שכתבנו לעיל ויקפידו לומר את כל חמשת 'ויעבור' שבאמירת הסליחות שזה עיקר המעלה של הסליחות.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית *5293 שולחה 5

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במועד הליכות "בית מרן"

אקטואליה בהלכה

שאלה: האם מותר להטביל כלים חדשים בשבת כשצריך אותם לשבת?

תשובה: המשנה בשבת בפר' ב' אומרת "ספק חשכה ספק אינה חשיכה אין מעשרים את הוודאי ואין מטבילים את הכלים" יוצא שבבין השמשות אין מטבילים את הכלים וקל וחומר ביום השבת, אלא שיש לדעת שכל האיסור הוא בזמנם משום שהכלים היו מטמאים את המאכל שבתוכו וכשהטבילם היה ניכר תיקונם ואסרו חכמים משום שנראה כמתקן הכלי בשבת אבל בזמננו שאין הכלים מטמאים את המאכל ולא ניכר תיקונם מותר ועיין בשו"ע (סימן שכ"ג סעיף ז') וזה לשונו "מותר להטביל כלים חדשים הטעונים טבילה ויש אוסרים, ויראי שמים יצא ידי חובת כולם וייתן את הכלי לאינו יהודי במתנה ויחזור וישאל ממנו" ע"כ, אם כן מותר להטביל כלים בשבת אלא שטוב להחמיר וליתנם לגוי (ילקוט יוסף שבת חלק ד' עמוד כ"ו) ואחינו האשכנזים מחמירים בזה.

שאלה: מי שבישלה בכלים הטעונים טבילה ועדיין לא הטבילם האם המאכל נאסר משום כך?

תשובה: כלי חדש שניקח מגוי והשתמשו בו בלי טבילה. לא נאסר המאכל בכך ועדיין חייב טבילה רובץ על הכלי אפילו עברו והשתמשו בו פעמים רבות, ועיין עוד מה שכתב מרן זצוק"ל בספרו 'הליכות עולם' חלק ז' עמוד ער"ה.

שאלה: קנינו כלים חשמליים הטעונים טבילה ואנו חוששים שהכלים יהרסו על ידי הטבילה כיצד עלינו לנהוג?

תשובה: נחלקו הפוסקים אם טבילת כלים היא מהתורה או מדרבנן, ומדברי מרן השו"ע נראה לומר שהיא מהתורה ולכן צריך לשים לב בכל הכלים שטעונים טבילה שלא להשתמש בהם עד שלא יעברו טבילה כדין, ואותם כלים שהם חשמליים שטעונים טבילה כגון קומקום טוסטר וכדו' אתם יכולים לשלוח את אחד מבני הבית הגדולים שילך לגוי ולהביא לו את הכלים במתנה ולאחר מכן ישאיל ממנו אותם בחזרה ובכך לא תצטרכו להטבילם מפני שכל החיוב להטביל כלים הוא דווקא ישראל שקנה אותם או קיבל במתנה מהגוי אבל אם ישראל השאיל אותם מהגוי אין חיוב להטבילם. וצריך שהגוי יבין מה שהישראל עושה ויקנה אותם קניין גמור, ואם אין לו גוי יכול הישראל לקחת את אותם כלים לחשמלאי יהודי ויבקש ממנו שיעשה בכלי מעשה אומן כדי שהסיום של הכלי יהיה ביד יהודי, ואם אין לו חשמלאי מצוי יכול להטבילם בעצמו במים אף שהם כלים חשמליים שכן המציאות מראה שאנשים הטבילו את הכלים החשמליים במים ונתנו להם להתייבש כמה ימים ולא קרה כל נזק, (אך יש לדעת שאם עשה כן וקרה בכל זאת נזק ונהרס המכשיר אינו יכול ללכת עם תעודה האחורית לחברה מפני שהם לא מסכימים לכך).

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

התעמלות במים

התעמלות במים

אם גם אתם מרגישים רעב בלתי נשלט אחרי שחיייה במים צוננים, ולא מצליחים לשמור על המשקל בשל כך, כנראה שאתם לא לבד. אבל אל דאגה, אין סיבה להפסיק לשחות

"חשוב להפנות תשומת לב מיוחדת לתפריט התזונה אחרי שחיייה, בדיוק כפי שמומלץ לעשות זאת אחרי כל פעילות אחרת".

בנוסף, חשוב לזכור ששחיייה, או כל פעילות אחרת במים, היא האפשרות היחידה כמעט לבצע פעילות גופנית לבעלי מוגבלויות שונות, למתקשים בתנועה, לסובלים מהשמנת יתר ועוד.

מספר יתרונות חשובים שיש לפעילות במים חמימים: היא מסייעת לשמירה ולשיפור מרכיבי הכושר העיקריים: סיבולת לבריאה, סיבולת שרירים וכן לכוח, גמישות, קואורדינציה ומהירות.

איך? פשוט מאוד. המים מקררים כל הזמן את גופנו ובכך מסיירים את הזיעה, מה שמקל את הפעילות ומאפשר התמדה לפרק זמן ארוך. במים, במקום שהגוף ישקיע אנרגיה בוויסות החום, האנרגיה מושקעת במאמץ הגופני, למרות שאנו איננו חשים בכך.

בנוסף לכך נוצר במים לחץ מתמשך על הסרעפת והריאות, דבר המסייע

לנשימה עמוקה יותר. הלחץ ההידרוסטטי יוצר סוג של עיסוי לעור ולשרירים, מה שמייצל את פעילות מחזור הדם (ותורם לחזרה ורידית יעילה יותר, לחילוף חומרים יעיל יותר ולמניעת התכווצויות שרירים).

עוד יתרונות? הדופק המרבי במים יורד ב-12 עד 15 אחוזים (10 עד 15 פעימות לדקה) לעומת הדופק במאמץ שווה מחוץ למים. עובדה זו מאפשרת התמדה במאמץ, תוך השגת תוצאות אימון זהות בדופק מופחת. לדוגמה, אם דופק המטרה באימון על הקרקע יהיה 140, הרי שבתוך המים נגיע באותה רמת אימון לדופק נמוך יותר של בין 119 ל-124 פעימות לדקה.

או למה לא נעבור למים? מי עוצר אותך? אפשר להעתיק תרגילים ופעילויות שונות מהיבשה אל המים. דוגמה בולטת לכך היא הליכה. רבים עושים את ההליכה היומית שלהם בתוך המים. במחקר שנערך לפני כמה שנים נמצא כי הליכה במים עד גובה הירך, בקצב של 4.8 קילומטרים בשעה שורפת 460 קלוריות (כשהולכים במים עמוקים דרגת הקושי כמובן גבוהה יותר, מאחר שאין מגע עם הרצפה והמאמץ גדל בהרבה).

נמצא גם שבשמונה דקות ריצה במים שורפים כ-77.2 אחוזי קלוריות ממחסני השומן, לעומת שמונה דקות ריצה בחוץ, שבהן שורפים רק 42.5 אחוזי קלוריות. כלומר, שריפת הקלוריות במים חמימים עשויה להיות אפילו יעילה יותר.

העלון להצלחתם של: יוהוסף בן בליה -רפואה שלמה, יחנן בן רות -הצלחה בכל, בועז בן שרה- שיעשה נחת להורים ויצליח בכל, יחזקאל בן אוסנת- הצלחה בכל, יעל שולמית בת חנה- בריאות וכל הישועות, יעקב ישראל בן חיה- נחת מהילדים, יעקוב בן דבורה -רפואה שלמה, יפה יפית בת אוסנת- זיווג הגון, יצחק בן ברכה-הצלחה בכל, יצחק חיים בן שולה - הצלחה בכל.

להיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מרן" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי" ועוד...

לבטוח בה' ולא ברופא

פעם אמר יהודי לסבא מנובהרדוק: "כבוד הרב, שמעתי שאתה מחזיק כמה ישיבות. אבקש שתתפללו על בני שחולה מאוד ונזקק לישועה."
"יש לנו ישיבות", אמר לו הסבא מנובהרדוק, "ואם תתרום להן תוכל להציל את בנך."
"אני מעריך את הישיבות שכבודו מחזיק", ענה האב, "אבל המצב לא מאפשר לי לתרום כמעט."
"מה קרה לילד?", התעניין הרב, "איך טיפלתם בו?"
האב סיפר לרב, שכבר כמה שנים הילד חולה, "הסתובבתי עמו בבתי חולים, ושילמתי הון עתק."
"ברצוני לשאלך", אמר הרב, "לשלם כסף רב לפרופסורים ולבתי חולים היה לך, וכשאני מציע לך לתרום כסף ליישיבות שאני מוסר עליהן נפש כאן ברוסיה - עבור רפואת בנך, אתה אומר שאין לך...?"
לצערנו האמונה ברפואה נעשתה כאלילות - 'אלהים אחרים'. יש רשות ללכת לרופא כדי להתרפא כמו כל השתדלות, אבל להירגע בגלל שהוא מרגיע, ולהתייאש בגלל שהוא מייאש, הרי זה 'אלהים אחרים'.
כמה שונה תפילת אדם כאשר אין לו סיכוי להירפא בדרך רפואה! דווקא אז הוא יתפלל מקירות לבו, שייחן לו ה' רפואה שלימה, יקרא תהילים בבכיה אמיתית, מכיוון שהוא יודע שאין לו למי לפנות. אם לפי הרופא אין תרופה למחלתו, החולה יעזק מנהמת לבו לה'. ואילו כשמדובר במחלה שיש לה פתרון טבעי על ידי רפואות וניתוחים, אזי האדם מתרפה מהתפילה.

לאחר שהקב"ה היכה אותנו, אז מותר לנו ללכת לרופא להתרפא, כי אולי הגיע זמן הרפואה מאת הקב"ה, ויתכן שהוא יגלגל את הרפואה כמובא בחז"ל דרך רופא פלוני ודרך תרופה פלונית, אבל האמונה שלנו חייב להיות אך ורק בקב"ה! אנו צריכים לחנך את עצמנו, שהקב"ה הוא רופא והוא מרפא, הוא יצר באדם "נקבים נקבים, חלולים חלולים", וזה "גלוי וידוע לפני כסא כבודך".
הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל שואל: "למה דווקא בברכת 'אשר יצר' אומרים 'גלוי וידוע לפני כסא כבודך', שאם יסתם אחד מהם, או אם יפתח אחד מהם?" ותשובתו: "מכיוון שהמערכת הפנימית של האדם מאוד מורכבת. יש וורידים, יש גידים, ויש צינוריות דקות שהדם עובר דרכם. מי יכול לעמוד על סתימה או פתיחה של אחד מהם?!". וכמו שאמר חכם אחד: "אילו היינו מכניסים לכיור במטבח מה שאנחנו מכניסים לפינו, היינו נזקקים לאינסטלטור מדי יומיים!..."
הקב"ה בעצם יודע מה הולך בתוך המערכת הכי פנימית של האדם. הוא משגיח שלא תיסתם ולא תיפתח אחת הצינוריות. עד כדי כך השגחתו, עד הפנימיות של פנימיות גוף האדם. לכן כל תקוותינו וביטחוננו צריכים להיות אך ורק בקב"ה. עלינו לשים את ביטחוננו אך ורק בבורא העולם, ולזכור שיש לנו רופא רחמן ונאמן, שבאמת מרפא מתוך רחמים. הקב"ה לא מבקש מאיתנו כסף, אלא רק אמונה וביטחון, ובאמונה הזאת נזכה שה' יקבל את תפילתנו ברצון, וירפאנו רפואה שלימה.

לרכישת דיסקים 5 דקות חי באמונה של כבוד הרב לוגסי שליט"א
(כ 100 שיעורים בדיסק) חייג 5290*

חינוך הילדים

הרה"ג רבי אבנר קוואס שליט"א
מרצה בשלום בית וחינוך ילדים

כיוון למטרה

כיוון למטרה: שלב שני ביריית החץ הוא הכיוון המדויק למטרה. כולנו מכירים את המשחק חץ וקשת. כולנו יודעים שבשעת הירי, אם לא נתאם בין הנשימות לשחרור החץ, נפספס את המטרה.
נשאלת השאלה מאיזה רגע בחינוך הילד מתחילה יריית החץ הקריטית? בהזדמנויות שונות שאלתי את השאלה הזאת. יש שאמרו מגיל 5 ויש שאמרו מגיל 8 כלומר יום הלידה. ויש שטענו מתקופת ההריון. אבל חז"ל גילו לנו שהחינוך מתחיל מתקופת הרווקות של ההורים.
מסופר על אבא אחד שהגיע אל החזון אי"ש עם בנו בן ה 5 וביקש מהרב ללמד אותו כיצד לחנך את הילד.
אמר לו החזון אי"ש: איחרת את השאלה בחמש עשרה שנים.
שאל אותו האב: אבל רק לפני 6 שנים התחתנת?
השיב לו הרב: נכון, את השאלה הזו היית צריך לשאול עוד כשהיית רווק.

תקופת הרווקות: קוראים יקרים, חינוך הילדים מתחיל למעשה בזמן שהיינו רווקים. אמרו חז"ל 'מעשה אבות סימן לבנים'. כלומר מה שאירע לאבות יאירע גם לבנים.
הרעיון מאחורי הדברים הוא שתכונות שפיתחנו בתקופת הרווקות, שמרנו על הפה, עידנו את הדחפים, השתלטנו על היצרים ולמדנו להסתפק במועט, יועברו לילדים שיוולדו.
צריך לדעת שהחתונה עצמה לא משנה כלום במהותו של האדם. עם אותה הכנה שהיתה לפני יום החתונה, נמשיך לחיים.
עלה לבמת הקידושין איציק, ירד ממנה 'משה רבינו'? לא! ירד ממנה איציק עם הפה הנקי או הפה הלא נקי. עלתה לבמת החופה ציפי, ירדה ממנה 'שרה אמנו'? לא! ירדה משם ציפי עם התכונות הטובות או הלא טובות.
כאשר נבוא למסגרת הנישואין כשאנו איש ואשה מובחרים, יקל לנו מאד לתת לילדים דוגמה אישית, כי הילדים הם החקיינים הטובים ביותר של ההורים.
(ילדינו, הרב אבנר קוואס)

קו 'הליכות בית מרן' לרפואת הולי עמ"י 5293*

מניינים בשידור חי ניתן להאזין בקו שעות המניינים בשלוחה 16

פרוייקט חברותא רוצה ללמוד חברותא דרך הטלפון?

בקו הליכות בית מרן זה אפשרי- פרטים בשלוחה 18

סגולה לקירוב הגאולה ולהינצל מהנגיף

2 הלכות שמירת הלשון: לגברים שלוחה 12 < 1 | לנשים שלוחה 9 < 5

קבלו על עצמכם שעות שמירת הלשון בשלוחה 12 < 2

קבלת ספרי תהילים ודפי גמרא- בשלוחה 6

העלון להצלתם של: יהונתן בן מרסל- הצלחה בכל, יהונתן בן תמר- הצלחה בכל העינינים הרוחניים והגשמיים, יוסף בן בליה- רפואה שלמה בקרוב, יוחנן בן רות- הצלחה בכל, יונתן שלמה בן דבורה איטה- רפואה שלמה, יוסף בן אסתר- חזרה בתשובה, יוסף בן לאה- אריכות ימים, יוסף בן מלכה- זיווג הגון, יוסף בן רחל- חזרה בתשובה, יצחק בן רחמה- רפואה שלמה.

מזכה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת *5293 שלוחה 8<13 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

מה זה אומר? כמובן שכל ילד וכל משפחה צריכה ייעוץ פרטני עם אנשי מקצוע, ולא באמת תמיד אפשר לראות את הניצנים בגיל קטן. אך ברמה הכללית, אם את רואה שקשה לילד שלך במסגרת הישבתית והוא מאוד מתעניין בתחום מסוים.. אל תפחדי לפתח אצלו את התחום הנוסף שמעניין אותו. תעודדי אותו במה שטוב אצלו, במה שהוא אוהב לעשות.. שיהיה לו ערך בעיני עצמו.

גם אם הוא לא טוב בלימודים, במשהו אחר הוא בוודאות יכול להועיל ואפילו ממש להצליח. וכך הוא לא יהיה מתוסכל מכך שמנסים להפוך אותו למשהו שהוא לא, ויהיו לו חוויות הצלחה, חוויות טובות מעצמו ולא רק שמתאכזבים ממנו בלימודים כל הזמן.

אדם, בכל גיל ובמיוחד בגיל קטן, שחווה אכזבות ורצון להצליח ולרצות ושוב להיכשל ושוב לראות מבטים מאוכזבים - זה מאוד קשה ודוחק אותו לפינה, לחפש אחרים שיעריכו אותו, לחפש מקום חם שיראה את הטוב שבו.. כי כל אחד רוצה שיראו בו את הטוב ויפרגנו לו.

ולכן - אם בלימודים מאוד קשה לו, לפחות תנו לו להתמקצע במשהו אחר, שהוא אוהב ורוצה, והוא טוב בו.. ואז הביטחון יחזור אליו, הוא פתאום ירגיש שווה וטוב. שמעריכים את מעשה ידיו. ולאט לאט יוכל להתמודד גם עם אכזבות בתחומים אחרים, אבל הרווחנו בזה שלפחות אנחנו מעסיקים אותו במשהו טוב אחר ולא נותנים לו לחפש את עצמו לבד, ולמצוא את הרחוב שכל כך קורץ ואפילו טופח על השכם

(מתוך הספר יגל ליבי- הרב יגאל כהן שליט"א)

אפשר להכריח ילד ללמוד, ולאהוב את התורה?

כולנו מסכימים שאין נוסחת פלא, בכל בית שני ישנם נעים ונעדרות שעוברים ניסיונות בדרך אל המלך. זהו ניסיון קשה, אך תודה לקל שזהו הניסיון. כי ברוך השם שיש ילד בריא, שמחפש את הדרך שלו בעבודת השם, ולא מספיק לו להסתמך על מה שלימדו אותו, הוא פשוט בחיפוש עצמי וזה בסדר.

ישנם ניסיונות הרבה יותר קשים. גם במציאות הזו צריך להודות ולהודות להשם. ולשמור על השמחה ובריאות הנפש של ההורים ושאר הילדים בבית. לא לאבד את הצפון. בורא עולם נמצא גם שם.

הסיכום של כל סדנא (במקרה הטוב) בענייני חינוך ילדים היא שרוב העבודה צריכה להתבצע ע"י תפילות, כנראה שזוהי נוסחת הקסם, סיעתא דשמיא מבורא עולם. גם אנשי חינוך גדולים יכולים לחוות עם ילדיהם את הקושי בלהיות עבד השם אמיתי בגיל התבגרות. זה לא פשוט, גיל עם הורמונים, עם שינויים בחשיבה, עם רצון עז להיות "אני" ולא שאומרים לי מה לעשות. אז כן, תפילות זהו מרכיב חשוב אם לא הכי חשוב בדרך.. כי רק הקב"ה הוא זה שיכול, והוא זה שאחראי על הכול. אבל - על מה אנחנו מתפללים? מה אנחנו מבקשים? ילד עם מגבעת וחליפה? או ילד עם נפש בריאה, מידות טובות וקרבה להשם? האם חשוב לנו מה יגידו השכנים או שמא חשוב לנו מה יאמר בורא עולם עלינו? רבנים מתמחים בעולם החינוך זועקים לנסות ולראות את ניצני הקושי במסגרות כבר מגיל קטן.. ולפתח את הטוב שבילד, כבר מגיל קטן, לא לחכות לפריקת עול מהצד שלו. במידת האפשר.

- 923 נשים ביסמה שמתחזקות בצניעות ושמירת הלשון
- 1700 שאלות ביסמה שנשאלות ונענות ע"י תלמידי חכמים בקו 'הליכות בית מרן'
- 668 מתחברים מידי יום ללימוד הדף היומי
- 9,658 יהודים ביסמה שומעים ומתחזקים בשלוחת שיעורי התורה בקו 'הליכות בית מרן'
- 16,424 כניסות ביסמה לקו 'הליכות בית מרן'

כל הזכויות שמורות לך!

כל הזכויות הללו יכולות להיות שלך בהקדשה אישית בקו הליכות בית מרן הקדשת שמות להצלחה, לישועה, לרפואה יומית / שבועית / חודשית או בנוסף ללימוד והקדשה לע"נ יקירכם ביום פטירה
הייה שותף בגלגלי הזכויות של הקו הגדול בעולם 'קו הליכות בית מרן'
התקשרו *5290

"בן אדם מה לך נרדם קום קרא בתחנונים"

ניתן להאזין לסליחות בשידור חי בקו 'הליכות בית מרן'

לפרטים על זמני הסליחות ניתן לשמוע *5293 בשלוחה *11

"ראוי אדם לעורר עצמו לתשובה בחודש אלול וגם נשים יכולות לנהוג כן"

האזינו *5293 שלוחה *11

העלון להצלחתם של: יתם בן אורנה - כל הישועות, יחזקאל בן אוסנת - בריאות הגוף והנפש, יעל בת תמר - הצלחה בכל, יעל שולמית בת חנה - כל הישועות, יעקב בן שמחה - בשורות טובות, יעקב יצחק בן טליה - בריאות הגוף והנפש, יעקב ישראל בן חיה - נחת מהילדים, יעקוב בן דבורה - בריאות איתנה, יפה יפית בת אוסנת - זיווג הגון, יצחק בן ברכה - הצלחה בכל.